

Sygnatura akt XVIII C 553/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 31 sierpnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XVIII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Magdalena Horbacz

Protokolant: starszy protokolant sądowy Aleksandra Kubiłowicz

po rozpoznaniu w dniu 22 sierpnia 2018 r. w Poznaniu

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko M. W. i A. W.

o zapłatę

1. Uchyła nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 20 lutego 2018 r. wydany przez Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie XVIII Nc 33/18 i oddała powództwo.
2. Kosztami procesu obciąża powoda i na tej podstawie nakazuje ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 13.929 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Magdalena Horbacz

Sygnatura akt XVIII C 553/18

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W., pozwem wniesionym w postępowaniu nakazowym w dniu 23 listopada 2017 r. do Sądu Okręgowego w Warszawie, wniósł o zasądzenie od pozwanych M. W. i A. W. solidarnie kwoty 371.453,77zł, na którą składają się:

- 357.688,16 zł tytułem kapitału,
- 7.767,35 zł tytułem odsetek umownych naliczonych za okres od dnia 2 lutego 2017 r. do dnia 13 sierpnia 2017 r.,
- 5.998,24 zł tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie naliczonych od kwoty kapitału kredytu za okres od dnia 14 sierpnia 2017 r. do dnia 7 listopada 2017 r., tj. do dnia poprzedzającego wystawienie wyciągu z ksiąg bankowych.

Nadto wniesiono o solidarne zasądzenie od pozwanych ma rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 14 października 2009 r. zawarł z pozwanymi umowę kredytu hipotecznego na kwotę 270.000 zł, indeksowanego do waluty obcej (CHF), a zabezpieczeniem było ustanowienie hipoteki kaucyjnej na nieruchomości pozwanych do kwoty 540.000 zł. Pozwani nie wywiązali się z obowiązku spłaty należności wynikającej z przedmiotowej umowy, co spowodowało powstanie wymagalnego zadłużenia. Umowa z dnia 14 października 2009 r. została wypowiedziana. Powód skierował do pozwanych wezwania w przedmiocie uregulowania należności, jednakże do spłaty zadłużenia nie doszło. Zachowanie pozwanych stanowi naruszenie zobowiązań umownych na szkodę powoda, a w konsekwencji, powodowi przysługuje roszczenie o zapłatę kwoty

będącej przedmiotem powództwa z tytułu wszystkich wymagalnych wierzytelności z dniem rozwiązania umowy kredytowej (k. 2-77).

Postanowieniem z dnia 15 grudnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Warszawie uznał się niewłaściwym miejscowo i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Poznaniu na podstawie art. 200 § 1 k.p.c. w zw. z art. 38 k.p.c. (k. 80-81).

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym Sąd Okręgowy w Poznaniu orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (k. 96).

Pismem wniesionym dnia 16 marca 2018 r. pozwani złożyli zarzuty, zaskarżając ww. nakaz zapłaty w całości, wnosząc o jego uchylenie i oddalenie powództwa w całości. Nadto pozwani wniesli o zwolnienie ich od ponoszenia kosztów sądowych w części, tj. opłaty sądowej od zarzutów oraz obciążenie powoda kosztami procesu.

Uzasadniając powyższe pozwani zakwestionowali w całości roszczenie powoda jako nieuzasadnione, w tym w zakresie dotyczącym odsetek ustawowych, stwierdzając że nie zostały w żaden sposób rozliczone. Pozwani zanegowali twierdzenia powoda, jakoby zignorowali obowiązek terminowej spłaty rat kredytu i nie podjęli żadnych kroków celem polubownego załatwienia sprawy; pozwany M. W. odebrał skierowane przez powoda pismo wzywające do zapłaty zaległych należności, jednak – wobec złej sytuacji finansowej w jakiej się znalazł – nie mógł zaproponować żadnego rozwiązania, aby powstrzymać powoda przed wypowiedzeniem umowy kredytu. W ocenie pozwanych nie ponoszą oni winy za nieterminowe spłacanie rat kredytu, albowiem zaległości powstały z przyczyn od nich niezależnych – pozwani zaciągnęli jeszcze inne zobowiązania kredytowe, celem prowadzenia działalności gospodarczej, jednakże stracili płynność finansową (k. 110-117).

W piśmie procesowym z dnia 2 maja 2018 r. strona powodowa zakwestionowała podnoszone przez pozwanych zarzuty, powołując się na szczegółowe zapisy regulaminu kredytu hipotecznego udzielonego pozwanym oraz postanowienia zawartej umowy kredytu hipotecznego (k. 138-268).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14 października 2009 r. pozwani M. W. i A. W. zawarli z (...) Spółką Akcyjną Oddział w Polsce z siedzibą w W. – poprzednikiem prawnym powoda – umowę kredytu hipotecznego nr (...). Zgodnie z § 1 ust. 2. umowy określenia użyte w umowie miały znaczenie nadane im w „Regulaminie kredytu hipotecznego udzielanego przez (...), zwanym dalej (...), który stanowił integralną część umowy.

Zgodnie z § 2 umowy Bank zobowiązał się oddać do dyspozycji Kredytobiorcy kwotę w wysokości 270.000 zł. Kredyt był indeksowany do waluty obcej – franka szwajcarskiego (CHF) – a okres kredytowania wynosił 360 miesięcy. Kredytobiorca zobowiązał się do zapłaty prowizji od udzielenia kredytu wynoszącej 1,00% kwoty kredytu, jednak nie niższej od minimalnej kwoty prowizji wskazanej w Taryfie obowiązującej w banku w momencie podpisywania umowy przez pozwanych, tj. w kwocie 2.700 zł.

Kredyt przeznaczony był na budowę domu systemem gospodarczym oraz spłatę kredytu mieszkaniowego zaciągniętego w innym banku.

W § 3 umowy ustalono, że kredyt został oprocentowany według zmiennej stopy procentowej, która na dzień sporządzenia umowy wynosiła 4,17333% w stosunku rocznym, z zastrzeżeniem postanowień Regulaminu w zakresie ustalania wysokości oprocentowania. Zmienna stopa procentowa ustalana była jako suma stopy referencyjnej LIBOR 3M (CHF) oraz stałej marży Banku w wysokości 3,90 punktów procentowych, z tym zastrzeżeniem, że ww. marża Banku uwzględniała obniżenie o 1 punkt procentowy zgodnie z decyzją kredytową przekazaną Kredytobiorcy, wobec dobrowolnego zadeklarowania przez Kredytobiorcę w oświadczeniu złożonym w Banku, że rachunek prowadzony przez Bank na rzecz Kredytobiorcy będzie regularnie zasilany środkami pochodzącymi z całości wynagrodzenia/świadczenia/przychodu z działalności gospodarczej. Wskazano, że w przypadku zaprzestania

zasilania, o którym mowa powyżej, marża Banku ulegnie podwyższeniu o 1 punkt procentowy. W takiej sytuacji Bank był uprawniony do naliczania wyższego o 1 punkt procentowy oprocentowania (także do wstecznego naliczenia należnych odsetek), począwszy od dnia bezpośrednio następującego po miesiącu kalendarzowym, w którym ww. rachunek prowadzony przez Bank nie został zasilony wynagrodzeniem / świadczeniem / przychodem z działalności gospodarczej. Podkreślono przy tym, że ponowne rozpoczęcie przez Kredytobiorcę zasilania rachunku wynagrodzeniem /świadczeniem / przychodem z działalności gospodarczej nie skutkuje obniżeniem marży do wysokości wskazanej w § 3 ust. 2. Strony określiły przy tym, że oprocentowanie kredytu ulega zmianie w zależności od zmiany stopy referencyjnej LIBOR 3M (CHF). Szczegółowe zasady naliczania odsetek, ustalania wysokości oprocentowania oraz zasady zmiany oprocentowania ustalono w Regulaminie.

W myśl § 5 ust. 6 umowy miała ona ulegać rozwiązaniu w przypadku gdy w ciągu 60 dni od dnia jej zawarcia Kredytobiorca nie spełnił warunków uruchomienia kredytu.

Z § 6 ust. 1 umowy wynikało, że Kredytobiorca dokonuje spłaty rat kredytu obejmujących część kapitałową oraz część odsetkową w terminach i wysokościach określonych w umowie. Spłata kredytu miała nastąpić w miesięcznych ratach równych (§ 6 ust. 2), przy czym kredyt podlegał spłacie w 360 ratach spłaty. Data płatności pierwszej raty kredytu uzależniona była od daty wypłaty kredytu lub pierwszej jego transzy. O wysokości i dacie płatności pierwszej raty kredytu Bank zobowiązał się poinformować kredytobiorcę listownie w ciągu 14. dni od uruchomienia kredytu. W § 6 ust. 6 strony ustaliły nadto, że raty kredytu oraz inne należności związane z kredytem pobierane są z rachunku bankowego wskazanego w treści pełnomocnictwa, stanowiącego załącznik do umowy, a Kredytobiorca został zobowiązany do utrzymywania wystarczających środków na ww. rachunku, uwzględniając możliwe wahania kursowe w przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej.

Z § 7 umowy wynikało, że zabezpieczeniem spłaty kredytu były: pierwsza hipoteka kaucyjna do kwoty 540.000 zł na nieruchomości położonej w P., w miejscowości G. (powiat (...)), nr działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Nowym Tomyślu prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), oraz cesja praw na rzecz banku z polisy ubezpieczenia ww. nieruchomości / budowy od ognia i innych zdarzeń losowych; do czasu przedłożenia dokumentów potwierdzających powstanie hipoteki wskazano, że Bank stosował podwyższoną marżę Banku o 1,50 punktu procentowego, której obniżenie miało następować na zasadach opisanych w Regulaminie.

W § 8 umowy wskazano, że Bank pobiera odsetki o charakterze zmiennym od zadłużenia przeterminowanego, które w dniu sporządzenia umowy wyniosły 16% w stosunku rocznym. Szczegółowe zasady naliczania odsetek ustalono w Regulaminie.

W § 10 ust. 4 umowy przewidziano, że w przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej w celu ustalenia szacunkowego całkowitego kosztu kredytu oraz łącznej kwoty kosztów kredytu, o których mowa w ust. 3 stosuje się kurs sprzedaży waluty obcej obowiązujący w Banku w dniu sporządzenia umowy.

W § 11 Kredytobiorca oświadczył, że wszelkie dane dotyczące kredytobiorcy, nieruchomości stanowiącej przedmiot finansowania oraz nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie umowy, podane we wniosku oraz innych dokumentach przedłożonych w banku celem zawarcia umowy, są zgodne z prawdą i stanem faktycznym oraz nie uległy zmianie do dnia zawarcia umowy. Kredytobiorca oświadczył nadto, że w stosunku do niego nie jest prowadzone żadne postępowanie sądowe lub administracyjne, które mogłoby wpłynąć niekorzystnie na sytuację finansową kredytobiorcy lub realizację zobowiązań wynikających z umowy; kredytobiorca nie zalega z żadnymi płatnościami, w tym wynikającymi ze zobowiązań podatkowych. Kredytobiorca został również zobowiązany m.in. do informowania banku o zaciąganych kredytach i innych zobowiązaniach finansowych oraz o istotnych zmianach sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy (§ 11 ust. 1 pkt d).

W umowie ustalono, że Bank będzie przysyłał korespondencję na ostatni podany przez Kredytobiorcę adres korespondencyjny, stanowiący adres do doręczeń pism kierowanych do Kredytobiorcy. W przypadku wysłania korespondencji listem poleconym, korespondencję uważano się za doręczoną po upływie 14. dni od daty jej wysłania

na ostatni podany przez Kredytobiorcę adres korespondencyjny, chyba że Kredytobiorca wykazał, że w ww. terminie nie miał możliwości zapoznania się z treścią korespondencji (§ 13 umowy).

W § 16 określono, że w zakresie nieuregulowanym umową zastosowanie mają postanowienia Regulaminu, a Kredytobiorca oświadczył, że w dniu podpisania umowy otrzymał Regulamin i aktualną na dzień sporządzenia umowy Taryfę i zapoznał się z nimi.

W Regulaminie określającym warunki udzielania kredytu hipotecznego osobom fizycznym przez (...) S.A. (prowadzącym działalność pod nazwą (...)), stanowiącym załącznik do przedmiotowej umowy, wskazano, że kredyt indeksowany do waluty obcej to kredyt oprocentowany według stopy procentowej opartej na stopie referencyjnej, dotyczącej waluty innej niż złote, którego wypłata oraz spłata odbywa się w złotych w oparciu o kurs waluty obcej do złotych, według Tabeli kursów walut obcych obowiązującej w Banku (§ 2 pkt 2). Taryfa zdefiniowana została z kolei jako taryfa oprocentowania, opłat i prowizji dla kredytów hipotecznych udzielanych przez (...) (§ 2 pkt 11). W § 2 pkt 17 b wskazano, że stopa referencyjna to stopa, od której zmienności zależy wysokość zmiennej procentowej, zgodnie z postanowieniami Regulaminu, określona jako LIBOR (L. I. R.) – stopa procentowa, według której banki gotowe są udzielać pożyczek w walutach wymienialnych (np. we frankach szwajcarskich – (...)) innym bankom na londyńskim rynku bankowym, przy czym indeks przy nazwie stopy oznacza okres jakiego dotyczy stopa, np. 3M – trzy miesiące. Wskazano, że stopa LIBOR ustalana jest w dni robocze na podstawie stóp zgłaszanych przez uczestników fixingu organizowanego przez (...) Stowarzyszenie (...) ((...)) i podawana jest około godz. 11. czasu londyńskiego przez serwis (...).

W § 6 wskazano, że w przypadku opóźnień w spłacie kredytu Bank stosuje oprocentowanie od zadłużenia przeterminowanego. Odsetki od zadłużenia przeterminowanego naliczane są od przeterminowanego kapitału kredytu, który nie został spłacony przez Kredytobiorcę w terminie – począwszy od dnia wymagalności do dnia poprzedzającego dzień spłaty włącznie. Nadto określono, że od dnia postawienia kredytu w całości lub części w stan wymagalności (po upływie okresu wypowiedzenia umowy w całości lub części), Bank ma prawo stosować oprocentowanie od zadłużenia przeterminowanego w stosunku do całkowitej wymagalnej kwoty, obejmującej w szczególności kapitał kredytu, odsetki oraz inne należności wynikające z umowy. Oprocentowanie od zadłużenia przeterminowanego ma charakter zmienny i jego wysokość ustalana jest przez Bank w aktualnej Taryfie, przy czym Bank jest uprawniony do zmiany jego wysokości, z zastrzeżeniem postanowień § 15 ust. 5-6.

W § 7 pkt 4. Regulaminu wskazano, że w przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej, wypłata kredytu następuje w złotych według kursu nie niższego niż kurs kupna zgodnie z Tabelą obowiązującą w momencie wypłaty środków z kredytu. W przypadku wypłaty kredytu w transzach, stosuje się kurs nie niższy niż kurs kupna zgodnie z Tabelą obowiązującą w momencie wypłaty poszczególnych transz. Saldo zadłużenia z tytułu kredytu wyrażone jest w walucie obcej i obliczane według kursu stosowanego przy uruchomieniu kredytu. W przypadku wypłaty kredytu w transzach saldo zadłużenia z tytułu kredytu obliczane jest według kursów stosowanych przy wypłacie poszczególnych transz. Aktualne saldo zadłużenia w walucie kredytu Kredytobiorca otrzymuje listownie na podstawie postanowień § 11.

W § 9 ust. 2 pkt. 1 Regulaminu ustalono, że w przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej, raty kredytu podlegające spłacie wyrażone są w walucie obcej i w dniu wymagalności raty kredytu pobierane są z rachunku bankowego, według kursu sprzedaży zgodnie z Tabelą obowiązującą w Banku na koniec dnia roboczego poprzedzającego dzień wymagalności raty spłaty kredytu.

O wysokości pierwszej raty spłaty kredytu oraz terminach spłaty Bank zobowiązał się poinformować Kredytobiorcę listownie w ciągu 14. dni od dnia uruchomienia kredytu z zastrzeżeniem postanowień § 9 ust. 2 (§ 11 ust.1).

W § 15 ust. 5 i 6 Regulaminu przewidziano, że Bank jest uprawniony do zmiany Taryfy w przypadku zmiany któregokolwiek z następujących parametrów: wysokości stóp procentowych krajowego rynku pieniężnego, wysokości rezerwy obowiązkowej, poziomu jakichkolwiek stóp procentowych ustalanych przed Radę Polityki Pieniężnej lub NBP, poziomu inflacji, wskaźnika kosztów finansowania działalności Banku, dochodów z lokowania środków pieniężnych,

formy lub zakresu wykonywania danej czynności, wysokości kosztów danej czynności. Wskazano jednocześnie, że zmiana Taryfy nie stanowi zmiany umowy. W przypadku zmiany Taryfy w części dotyczącej opłat i prowizji obowiązujących po uruchomieniu kredytu, Bank wysłał kredytobiorcy wyciąg ze zmian dotyczących Kredytobiorcy wraz z najbliższym harmonogramem spłaty. Wyżej wymienione zmienione opłaty i prowizje zaczynają obowiązywać po upływie 14. dni od doręczenia zmian, chyba że Kredytobiorca w tym terminie złoży pisemne wypowiedzenie umowy.

W § 21 ust. 1 pkt. 5 Regulaminu przewidziano, że w przypadku niedotrzymania przez Kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w razie utraty przez Kredytobiorcę zdolności kredytowej Bank zastrzega sobie prawo do wypowiedzenia umowy w całości lub części, z zachowaniem okresu wypowiedzenia w wysokości 30. dni, a w przypadku zagrożenia upadłością przedsiębiorcy – 7. dni.

Za niedotrzymanie warunków udzielenia kredytu uznaje się m.in.: niewywiązywanie się ze zobowiązań wynikających z umowy oraz warunków dodatkowych nałożonych przez Bank; nieustanowienie zabezpieczeń prawnych w terminach przewidzianych w umowie; nieterminową spłatę kapitału kredytu, odsetek, prowizji i innych należności wynikających z umowy, a także pogorszenie się sytuacji finansowej Kredytobiorcy, które zagraża w ocenie Banku terminowej spłacie kredytu.

W przypadku postawienia kredytu indeksowanego do waluty obcej w stan wymagalności w całości, Bank dokonuje zmiany waluty kredytu na złote według kursu sprzedaży zgodnie z aktualną Tabelą obowiązującą w Banku w dniu realizacji zmiany według waluty kredytu. Natomiast w przypadku postawienia kredytu indeksowanego do waluty obcej w stan wymagalności w części, Bank dokonuje zmiany waluty wypowiedzianej części kredytu na złote po upływie okresu częściowego wypowiedzenia umowy według kursu sprzedaży zgodnie z aktualną Tabelą obowiązującą w Banku w dniu realizacji zmiany waluty części kredytu (§ 21 ust. 4).

W oświadczeniu stanowiącym załącznik do umowy Kredytobiorca oświadczył, że został zapoznany przez pracownika Banku z kwestią ryzyka kursowego w przypadku udzielenia kredytu indeksowanego do waluty obcej i będąc w pełni świadomym ryzyka kursowego, rezygnuje z możliwości zaciągnięcia kredytu w złotych i dokonuje wyboru zaciągnięcia kredytu indeksowanego do waluty obcej.

Dowód: umowa kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 14 października 2009 r. z załącznikami (k. 34-40); warunki udzielania elastycznego kredytu domowego (k. 41-44); oświadczenie Banku o udzieleniu kredytu dot. hipoteki kaucyjnej (k. 45); wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy (k. 46); Regulamin kredytu hipotecznego udzielanego przez (...) (k. 47-56); Taryfa Oprocentowania, Opłat i Prowizji dla kredytów hipotecznych udzielanych przez (...) (k. 57-60); oświadczenie kredytobiorcy związane z zaciągnięciem kredytu zabezpieczonego hipoteką (k. 61-62); oświadczenie kredytobiorcy o ustanowieniu hipoteki kaucyjnej (k. 63); pełnomocnictwo (k. 64-65); Karta uruchomienia kredytu hipotecznego (k. 144); Dyspozycje wypłaty środków z Kredytu Hipotecznego (k. 145-149).

W dniu 19 września 2011 r. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W., w drodze sukcesji uniwersalnej, na mocy art. 42e ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jedn. Dz. U. Nr 72, poz. 665), wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki (...) S.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce.

W dniu 31 grudnia 2012 r. (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. połączył się w trybie art. 492 § 1 pkt. 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych z (...) S.A., skutkiem czego powód – na mocy art. 494 § 1 pkt 1 k.s.h. – wstąpił w ogół praw i obowiązków (...) S.A. z siedzibą w W..

Dowód: odpis pełny KRS nr (...) (k. 9-21); postanowienie Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy z dnia 23 września 2011 r., sygn. WA.XII NS-REJ.KRS/(...) (k. 22); odpis pełny KRS nr (...) (k. 23-27); odpis pełny KRS nr (...) (k. 28-33).

W związku z decyzją dotyczącą zmiany warunków umowy i decyzji kredytowej dla kredytu (...) – w dniu 31 marca 2014 r. – strony zawarły Aneks nr (...) do umowy o kredyt hipoteczny nr (...) z dnia 14 października 2009 r., w którym określono, że saldo z tytułu umowy, według stanu na dzień sporządzenia aneksu wyrażane jest w walucie, do której indeksowany jest kredyt i wynosi łącznie 98.910,92 CHF, obejmując: należność główną w kwocie 97.226,40 zł, z czego

wymagalna należność główna wynosi 643,17 CHF; wymagalne odsetki umowne (naliczone od kapitału kredytu) w kwocie 1.294,68 CHF; wymagalne odsetki od zadłużenia przeterminowanego w kwocie 12,45 CHF; niewymagalne odsetki umowne (naliczone od kapitału kredytu) w kwocie 377,39 CHF, co w przeliczeniu na złote zgodnie z aktualną na ww. dzień sporządzenia Aneksu Tabelą kursów walut obcych obowiązującą w Banku (tj. po kursie sprzedaży 3,6038 PLN/CHF) wynosi łącznie 356.455,17 zł (§ 1 ust. 1 pkt a-d). Jednocześnie w § 1 ust. 2-3 Aneksu Kredytobiorca oświadczył, że uznaje zadłużenie z tytułu umowy co do zasady oraz co do wysokości określonej w ust. 1.; Kredytobiorca wyraził również zgodę na doliczenie do należności głównej kwot wskazanych w ust. 1 lit. b, c, d oraz odsetek naliczonych od dnia sporządzenia Aneksu do 7. dnia roboczego od daty wejścia w życie Aneksu i na naliczanie dalszych odsetek umownych od tak skapitalizowanej kwoty.

W § 2 Aneksu wskazano, że marża Banku ulega podwyższeniu o 0,01 p.p., tj. z dotychczasowej w wysokości 4,90 p.p. do 4,91 p.p.

Zgodnie z treścią § 3 Aneksu postanowiono, że zmienna stopa procentowa ustalana jest jako suma stopy referencyjnej LIBOR 3M (CHF) oraz stałej marży Banku w wysokości 4,91 punktów procentowych.

W § 4 wskazano, że spłata kredytu następuje w miesięcznych równych ratach, przy czym od dnia 2 kwietnia 2014 r. do dnia 2 kwietnia 2014 r. („Okres Niższych Rat”) obowiązuje okres obniżenia kwoty raty spłaty kredytu do poziomu nie niższego niż 50% wartości spłaty kredytu, mającej być przedmiotem obniżenia w ten sposób, że w pierwszej kolejności obniżeniu podlega część kapitałowa raty spłaty kredytu („Niższa Rata”). Jednocześnie wskazano, że w przypadku gdy kwota Niższej Raty jest niższa niż odsetki naliczone od bieżącego salda zadłużenia z tytułu kapitału kredytu za dany okres rozliczeniowy, wówczas kwota odsetek stanowiących różnicę pomiędzy tak naliczonymi odsetkami a Niższą Ratą zwiększa bieżące saldo zadłużenia z tytułu kapitału kredytu na koniec Okresu Niższych Rat (kapitalizacja odsetek). W oparciu o saldo zadłużenia z tytułu kapitału kredytu aktualne na pierwszy dzień po zakończeniu Okresu Niższych Rat wyliczana będzie wysokość kolejnych rat spłaty kredytu (wymagalnych po zakończeniu Okresu Niższych Rat) przy jednoczesnym zachowaniu pierwotnego okresu kredytowania. W aneksie wskazano, że w Okresie Niższych Rat nie dokonuje się zmian harmonogramu (za wyjątkiem zmian wysokości rat spłaty kredytu wynikających ze zmiennej stopy procentowej oraz zmian harmonogramu spowodowanych realizacją przez Bank opisanej poniżej dyspozycji wcześniejszej częściowej spłaty kredytu), co oznacza, że w Okresie Niższych Rat nie dokonuje się zmiany długości okresu kredytowania, zmiany kwoty kredytu oraz zmiany waluty kredytu. Kredytobiorca jest uprawniony do złożenia w Okresie Niższych Rat dyspozycji dotyczącej wcześniejszej częściowej spłaty kredytu, przy czym dyspozycja ta zostanie zrealizowana przez Bank na zasadach opisanych w Regulaminie (po uprzedniej kapitalizacji odsetek naliczonych do momentu poprzedzającego realizację ww. dyspozycji i zwiększających saldo zadłużenia z tytułu kapitału kredytu – jeśli dotyczy). Realizacja przez Bank ww. dyspozycji będzie skutkowałą zmianą harmonogramu oraz zastąpieniem pierwszej Niższej Raty przypadającej po dokonaniu wcześniejszej częściowej spłaty kredytu, ratą spłaty kredytu w wysokości innej niż kwota Niższej Raty (wysokość tej jednej raty spłaty kredytu zostanie wyliczona dopiero po realizacji przez Bank ww. dyspozycji, a informacja o jej wysokości zostanie przesłana przez Bank (...) w najbliższym wyciągu bankowym dotyczącym kredytu).

Oświadczeniami z dnia 31 marca 2014 r. – stanowiącymi Załącznik do Aneksu nr (...) – pozwani jako kredytobiorcy poddali się egzekucji roszczeń (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wynikających z umowy oraz wyrazili zgodę na wystawienie przez Bank bankowego tytułu egzekucyjnego do kwoty 712.910,34 zł. W treści oświadczeń wskazano, że Bank ma prawo objąć bankowym tytułem egzekucyjnym – obok wierzytelności kapitałowych – także odsetki i koszty związane z realizacją umowy. Zastrzeżono przy tym, że Bank będzie mógł wystąpić o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności w terminie 3. lat od dnia rozwiązania umowy. Jednocześnie, w związku ze złożonymi oświadczeniami o poddaniu się egzekucji sądowej na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego, Kredytobiorcy oświadczyli, że zostali poinformowani przez Bank o skutkach złożenia ww. oświadczenia, a w szczególności o możliwości wystawienia przez Bank po powstaniu wymagalnej wierzytelności z tytułu umowy, bez konieczności wytoczenia powództwa o zapłatę i prowadzenia sądowego postępowania rozpoznawczego, bankowego

tytułu egzekucyjnego, który – w przypadku nadania przez sąd klauzuli wykonalności – stanie się tytułem wykonawczym, mogącym stanowić podstawę wszczęcia postępowania egzekucyjnego przeciwko Kredytobiorcom.

Dowód: Decyzja dotycząca zmiany warunków umowy i decyzji kredytowej dla kredytu (...) (k. 155); Aneks nr (...) z dnia 31 marca 2014 r. do umowy o kredyt hipoteczny nr (...) (k. 150-152); oświadczenie M. W. o poddaniu się egzekucji z dnia 31 marca 2014 r. (k. 153); oświadczenie A. W. o poddaniu się egzekucji z dnia 31 marca 2014 r. (k. 154).

Pozwani nie regulowali terminowo zadłużenia wynikającego z umowy zawartej z powodem, skutkiem czego odrębnymi pismami datowanymi na 30 czerwca 2017 r. powód wypowiedział wobec każdego z pozwanych umowę kredytu hipotecznego nr (...) wraz ze zmianami z dnia 16 października 2009 r. – z zachowaniem trzydziestodniowego okresu wypowiedzenia. Jednocześnie w treści przedmiotowych pism powód wskazał, że wraz z upływem okresu wypowiedzenia całość zadłużenia wynikająca ze wskazanej umowy zostanie postawiona w stan natychmiastowej wymagalności, skutkiem czego każdy z pozwanych zobowiązany będzie do spłaty kwoty kredytu wynoszącej według stanu na dzień sporządzania pism kwotę 93.902,01 CHF, bez dodatkowego wzywania do zapłaty. Wobec powyższego wezwano każdego z pozwanych do bezzwłocznej spłaty bieżącego zadłużenia wynikającego z ww. umowy w wysokości wynoszącej na dzień sporządzania pisma kwotę 2.090,64 CHF. Wskazano jednocześnie, że zapłata ww. sumy bieżącego zadłużenia do dnia 10 sierpnia 2017r. spowoduje ustanie skuteczności prawnej niniejszego wypowiedzenia, pozwalając na kontynuację obsługi kredytu według aktualnie obowiązującego harmonogramu spłat. Po upływie okresu wypowiedzenia, w przypadku nieuregulowania pełnej sumy zadłużenia, (...) Bank (...) S.A. zainicjuje właściwe postępowanie sądowe w celu otrzymania tytułu wykonawczego, a w oparciu o ten tytuł skieruje sprawę na drogę postępowania egzekucyjnego. W pismach skierowanych do pozwanych powód nie przedstawił im możliwości związanych z opcją złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

Pisma z dnia 30 czerwca 2017 r. zostały doręczone pozwany w dniu 10 lipca 2017 r.

Dowód: wypowiedzenie umowy kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 30 czerwca 2017 r. skierowane do M. W. wraz z potwierdzeniem odbioru (k. 66, k. 69-70); wypowiedzenie umowy kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 30 czerwca 2017r. skierowane do A. W. z potwierdzeniem odbioru (k. 71-73).

Odrębnymi pismami z dnia 21 sierpnia 2017 r. skierowanymi do każdego z pozwanych, bank przedsądowo wezwał M. W. i A. W. do zapłaty na rzecz powoda kwoty wynoszącej na dzień 21 sierpnia 2017 r. 366.034,55 zł – w nieprzekraczalnym terminie 7. dni od daty otrzymania pisma na rachunek bankowy powoda. Jednocześnie wskazano, że brak płatności w ww. terminie spowoduje, że bank wystąpi przeciwko M. W. i A. W. z powództwem o zapłatę wymagalnej wierzytelności, a następnie – po uzyskaniu korzystnego dla banku wyroku – na drogę egzekucji komorniczej. Podkreślono, że spowoduje to, iż każdy z pozwanych zostanie obciążony dalszymi kosztami postępowania sądowego oraz egzekucyjnego; ponadto bank – na podstawie art. 92a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe (Dz. U. z 1997 r., nr 140, poz. 939 ze zm.) – ma prawo przenieść (sprzedać) wierzytelność na rzecz innego podmiotu. Bank może także doprowadzić do sprzedaży publicznej wierzytelności, która zostanie poprzedzona ogłoszeniem publicznym. Jednocześnie wskazano, że – w przypadku chęci współpracy w zakresie dobrowolnej spłaty zadłużenia – podjęcie rozmów z bankiem umożliwia: negocjacje rozłożenia zadłużenia na raty, pomoc w zbyciu nieruchomości celem uregulowania zadłużenia, negocjacje umorzenia części zadłużenia, uregulowanie zobowiązań wobec banku, a w konsekwencji przywrócenie zdolności kredytowej.

Pismo adresowane do M. W. zostało doręczone w dniu 29 sierpnia 2017 r. (poświadczenie odbioru podpisała własnoręcznie A. W.), natomiast pismo adresowane do A. W., pomimo skierowania pod ostatni podany powodowi adres do korespondencji, nie zostało podjęte i nastąpił zwrot przesyłki do nadawcy – skutkiem czego powód uznał skuteczne złożenie pozwanej oświadczenia woli w trybie art. 61 § 1 k.c.

Dowód: przedsądowe wezwanie do zapłaty z dnia 21 sierpnia 2017 r. skierowane do M. W. wraz z potwierdzeniem odbioru (k. 74-75v); przedsądowe wezwanie do zapłaty z dnia 21 sierpnia 2017 r. skierowane do A. W. z awizo przesyłki (k. 76-77).

W dniu 8 listopada 2017 r. powód wystawił W. z ksiąg bankowych nr (...). W wyciągu tym ujęta została wymagalna wierzytelność przysługująca powodowi wobec pozwanych z tytułu umowy o kredyt hipoteczny z dnia 14 października 2009r., która – na dzień wystawienia wyciągu tj. na dzień 8 listopada 2017 r. – wynosiła 371.453,77 zł. Na kwotę wymagalnego zadłużenia złożyły się: kwota 357.688,18 zł z tytułu kapitału kredytu, kwota 7.767,35 zł odsetek umownych naliczonych za okres od dnia 2 marca 2017 r. do dnia 13 sierpnia 2017 r., kwota 5.998,24 zł tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie naliczonych od kwoty kapitału za okres od dnia 14 sierpnia 2017 r. do dnia 7 listopada 2017 r., tj. do dnia poprzedzającego wystawienie wyciągu z ksiąg bankowych.

Dowód: wyciąg z ksiąg bankowych nr (...) z pełnomocnictwem (k. 67-68).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dokumentów prywatnych, których wiarygodność nie była kwestionowana przez żadną ze stron, jak również dokumenty te nie wywołały uzasadnionych wątpliwości Sądu co do ich prawdziwości. Zgodnie z art. 245 k.p.c. stanowiły one jednak jedynie dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenia zawarte w ich treści.

Podkreślenia jednocześnie wymaga, że Sąd pominął dowód z przesłuchania pozwanych. Pozwani – pomimo prawidłowego wezwania – nie stawili się na rozprawie w dniu 22 sierpnia 2018r. celem złożenia zeznań. Mając na uwadze obszerny materiał dowodowy zaoferowany przez stronę powodową Sąd doszedł do przekonania, że w pełnym zakresie umożliwia on wydanie końcowego rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W sprawie bezspornym było, że w dniu 14 października 2009 r. strony zawarły umowę kredytu hipotecznego indeksowanego do waluty franka szwajcarskiego.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że do niniejszej sprawy nie znajdują zastosowania przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2016 r., poz. 1528 j.t.), gdyż zgodnie z art. 66 ust. 1 tej ustawy do umów zawartych przed dniem wejścia w życie tej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe (ustawa ta weszła w życie 18 grudnia 2011r., a umowa w niniejszej sprawie została zawarta w dniu 14 października 2009 r.). Nie znajdują również zastosowanie przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2001, Nr 100, poz. 1081 ze zm.). Wprawdzie zgodnie z art. 2 ust. 2 pkt. 2 za umowę o kredyt konsumencki – w rozumieniu tej ustawy – uważa się również umowę kredytu w rozumieniu przepisów prawa bankowego, niemniej w myśl art. 3 ust. 1 ustawy z 20 lipca 2001r. (w brzmieniu na dzień 14 października 2009 r.) ustawy tej nie stosuje się do umów o kredyt konsumencki o wysokości większej niż 80.000 zł albo równowartości tej kwoty w innej walucie niż waluta polska (...). W rozpoznawanej sprawie wartość kredytu przekracza 80.000 zł, a zatem regulacje wskazanej ustawy nie znajdują zastosowania.

Pozwani w zarzutach od nakazu zapłaty zakwestionowali roszczenie powoda, w tym w szczególności brak rozliczenia odsetek ustawowych; zakwestionowali także, jakoby zignorowali obowiązek terminowej spłaty rat kredytu i nie podjęli żadnych kroków, celem polubownego załatwienia sprawy. Podnieśli przy tym, że nie ponoszą winy za nieterminową spłatę rat kredytu, albowiem taka sytuacja wynikała z przyczyn od nich niezależnych, a związanych z utratą płynności finansowej.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 1988 z późn. zm. zwane dalej Prawo bankowe) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Ustawodawca w art. 69 ustawy Prawo bankowe dopuścił możliwość udzielania kredytów indeksowanych do waluty innej niż waluta polska. Celem klauzul indeksacyjnych nie jest przysporzenie majątkowe na rzecz jednej ze stron, tylko zachowanie na przestrzeni czasu jednolitej wartości wzajemnych świadczeń. Czyniąc tak, strony nie zobowiązują się do zakupu określonej ilości waluty po określonej z góry cenie, choćby odbiegającej od ceny rynkowej, lecz uzależniają wielkość kredytu należnego do spłaty od zbliżonego do rynkowego kursu waluty, do której kredyt był indeksowany. Strony, co do zasady, stosując indeksację do waluty obcej wykorzystują możliwość waloryzacji umownej zobowiązania pieniężnego, którą dopuszczają wprost przepisy prawa (art. 358¹ § 2 k.c.; por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 14 maja 2015 r. I ACa 16/15). Z tego względu, w ocenie Sądu, jako, że wprowadzona do umowy klauzula waloryzacyjna nie miała charakteru instrumentu inwestycyjnego, a sama umowa spełniała wymagania z art. 69 ust. 1 i 2 Prawa bankowego (w brzmieniu z dnia jej zawarcia) należy ocenić ją jako ważną (por. wyrok SN z dnia 8.09.2016r., II CSK 750/15, LEX nr 2182659).

Powód domagał się zapłaty dochodzonej pozwem kwoty argumentując, że wierzycelność względem pozwanych stała się wymagalna na skutek wypowiedzenia umowy kredytu w związku z powstaniem zaległości w jego spłacie. Stwierdzić zatem należy, że wywodził swoje roszczenie z treści art. 471 k.c., zgodnie z którym dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. Niewykonanie zobowiązania zachodzi wówczas, gdy zachowanie dłużnika nie odpowiadało spełnieniu świadczenia, natomiast nienależyte wykonanie zobowiązania ma miejsce wtedy, gdy zachowanie dłużnika zmierzało do spełnienia świadczenia, jednak osiągnięty przez niego wynik nie spełnia wymogów świadczenia, do którego dłużnik był zobowiązany.

Sąd, w dalszej kolejności poddał analizie zastosowaną przez powoda procedurę wypowiedzenia umowy kredytowej.

W § 21 ust. 1 pkt. 5 Regulaminu stanowiącego integralną część umowy (§ 1 ust. 2 umowy) przewidziano, że w przypadku niedotrzymania przez Kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w razie utraty przez Kredytobiorcę zdolności kredytowej Bank zastrzega sobie prawo do wypowiedzenia Umowy w całości i części, z zachowaniem okresu wypowiedzenia w wysokości 30. dni, a w przypadku zagrożenia upadłością przedsiębiorcy – 7 dni. Zgodnie natomiast z § 21 ust. 4 Regulaminu w przypadku postawienia kredytu indeksowanego do waluty obcej w stan wymagalności, Bank dokonuje zmiany waluty kredytu na złote według kursu sprzedaży zgodnie z aktualną Tabelą obowiązującą w Banku w dniu realizacji zmiany waluty kredytu.

Odrębnymi pismami z dnia 30 czerwca 2017 r. skierowanymi do pozwanych (o analogicznej treści) powód oświadczył, że – w związku z naruszeniem Umowy lub/ (...) Bank (...) S.A., polegającego na nieterminowej spłacie kapitału kredytu, odsetek i innych należności wynikających z umowy – wypowiada umowę kredytu nr (...) wraz ze zmianami z dnia 16 października 2009 r. z zachowaniem 30-dniowego terminu okresu wypowiedzenia. Wskazano, że wraz z upływem okresu wypowiedzenia, całość zadłużenia wynikającego ze wskazanej umowy zostanie postawiona w stan natychmiastowej wymagalności. W konsekwencji zobowiązano pozwanych do spłaty kwoty kredytu wynoszącej na dzień sporządzania pisma kwotę 93.902,01 CHF, bez dodatkowego wzywania do zapłaty. Wobec powyższego powód wezwał każdego z pozwanych do bezzwłocznej spłaty bieżącego zadłużenia wynikającego z ww. umowy w wysokości wynoszącej na dzień sporządzenia pisma 2.090,64 CHF. Wskazano jednocześnie, że zapłata opisanej powyżej sumy bieżącej zadłużenia do dnia 10 sierpnia 2017 r. spowoduje ustanie skuteczności prawnej niniejszego wypowiedzenia, pozwalając na kontynuację obsługi kredytu według aktualnie obowiązującego harmonogramu spłat.

Wykładnia treści ww. oświadczeń woli zgodnie z art. 65 k.c. prowadzi do wniosku, że pisma z dnia 30 czerwca 2017 r. stanowiły nie tylko wypowiedzenie umowy, ale również wezwanie do zapłaty i swoiste działanie upominawcze banku. Jednocześnie wskazać należy, że analizowane oświadczenia z dnia 30 czerwca 2017 r. o tożsamej treści skierowane do pozwanych, zawierały warunek. W myśl przepisu art. 89 k.c. warunek należy rozumieć jako zamieszczone w treści czynności prawnej zastrzeżenie, które uzależnia powstanie lub ustanie jej skutków od zdarzenia przyszłego i niepewnego. Warunki dzielą się na zawieszające i rozwiązujące. Jeżeli skutki prawne mają powstać po spełnieniu warunku, ma on charakter zawieszający; jeżeli skutkiem warunku jest ustanie skutku prawnego, jest to warunek rozwiązujący.

W orzecznictwie odnoszącym się do analogicznych stanów faktycznych dotyczących zawarcia umowy kredytu indeksowanej do waluty obcej nie stwierdzono żeby jednostronna czynność prawna w postaci wypowiedzenia umowy o kredyt nie mogła być dokonana pod warunkiem (vide: wyrok SA w Poznaniu z dnia 9 kwietnia 2018 r., I ACa 1055/17). Zagadnienie to było już kilkakrotnie przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, m.in.: w wyroku SN z dnia 29 kwietnia 2009 r., II CSK 614/08, OSNC z 2010/2/32; w postanowieniu składu siedmiu sędziów SN z dnia 22 marca 2013 r., III CZP 85/12, OSNC z 2013/11/132, czy też w wyroku SN z dnia 8 września 2016 r., II CSK 750/15 – wskazano, że art. 89 k.c. wyraża zasadę dopuszczalności warunków we wszystkich czynnościach prawnych, w tym więc jednostronnych. W drodze wyjątku jedynie nie dopuszcza się zamieszczenia warunku, gdy przepis wyraźnie tego zakazuje albo gdy wynika to z właściwości danej czynności prawnej, przy czym w ostatnim przypadku chodzi tylko o takie czynności, które mają od razu kształtować w sposób stabilny stosunki prawne, np. regulujące stan cywilny człowieka (np. uznanie dziecka), uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli, np. na podstawie art. 88 k.c., czy wypowiedzenie trwałego stosunku cywilnoprawnego np. spółki cywilnej. W utrwalonym orzecznictwie wskazano przy tym na dopuszczalność wypowiedzenia umowy o kredyt pod warunkiem rozwiązującym w postaci zdarzenia zależnego również od zachowania strony polegającego na spełnieniu świadczenia. Chociaż umowa o kredyt bankowy jest szczególnie uregulowana, tym niemniej co do zasady jest umową wzajemnie zobowiązującą, w której strony mogą się umówić co do jej wypowiedzenia (po spełnieniu obowiązujących ustawowo dodatkowych czynności) na wypadek braku zapłaty kredytobiorcy. Sama zatem okoliczność, że umowa o kredyt bankowy z reguły przewiduje obowiązek spłaty rat przez wiele lat, przez co obowiązuje wiele lat – nie przesądza jeszcze oceny, że kreuje stosunek cywilnoprawny o trwałym charakterze (por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 9 kwietnia 2018 r., I ACa 1055/17).

Treść pisma powoda z dnia 30 czerwca 2017 r. w przedmiocie wypowiedzenia umowy nie mogła zatem nastęrczać pozwanym żadnej wątpliwości interpretacyjnej, mimo że wskazano, iż zapłata bieżącego zadłużenia w kwocie 2.090,64 CHF do dnia 10 sierpnia 2017 r. spowoduje ustanie skuteczności prawnej wypowiedzenia, pozwalając na kontynuację obsługi kredytu według aktualnie obowiązującego harmonogramu. Stwierdzenie to określało jasno warunek, którego spełnienie przez kredytobiorcę spowoduje ostatecznie bezskuteczność wypowiedzenia. Nadto stanowisko powoda w przedmiocie sytuacji pozwanym w zaistniałych okolicznościach zadłużenia zostało dostatecznie wyjaśnione, albowiem powód wystosował wezwanie do dobrowolnej zapłaty z uprzedzeniem o przysługującym prawie wypowiedzenia umowy.

Mając na uwadze konieczność wykazania dochodzonego roszczenia stwierdzić należy, że zgodnie z art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne, dlatego to na powodzie spoczywa obowiązek dostarczenia dokładnych wycień należności pozwanego. Powód powołując się na skuteczne wypowiedzenie umowy kredytowej i dochodząc kwoty niespłaconego kapitału wraz z odsetkami umownymi od przeterminowanego zadłużenia, powinien w pierwszej kolejności wykazać skuteczność wypowiedzenia umowy, a następnie wysokość dochodzonego roszczenia (por. wyrok SA w Białymstoku z dnia 16 września 2016 r., I ACa 450/16, Legalis). Niemniej podkreślić również należy, że reguła z art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. nakłada także na stronę pozwaną obowiązek dowodzenia faktów, z których zamierza wywodzić korzystne dla siebie skutki prawne.

Zabezpieczeniem przedmiotowej umowy kredytowej był wpis hipoteki kaucyjnej na nieruchomości pozwanym. Zważyć jednak należy, że wpis ten nie stanowi dowodu istnienia wierzytelności, a wykazuje jedynie istnienie rzeczowego zabezpieczenia wierzytelności. Powód przedłożył wyciąg z ksiąg bankowych, z którego wynikała należność przysługująca mu od pozwanym. Zgodnie z art. 95 ust. 1 Prawa bankowego księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych. Zgodnie jednak z art. 95 ust. 1a Prawa bankowego moc prawną dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym. Wobec jednoznacznego brzmienia art. 95 ust. 1a Prawo bankowe, przedłożone przez powoda dokumenty w postaci wyciągów z ksiąg bankowych w niniejszym postępowaniu cywilnym nie mają mocy

dokumentu urzędowego. Nie pozbawia to jednak tego dokumentu – co do zasady i z założenia – mocy dowodowej i wiarygodności (por. wyrok SA z dnia 9 czerwca 2016r., I ACa 1758/15, Legalis).

W rozpatrywanej sprawie przedłożone przez powoda wyciągi z ksiąg bankowych powoda nr (...) pozwalały na wyprowadzenie jednoznacznych ustaleń faktycznych co do wysokości dochodzonej pozew wierzytelności. W sytuacji bowiem powoływania się przez powoda na brak zapłaty należności określonej w umowie i to zapłaty udokumentowanej koniecznymi czynnościami bankowymi (związanymi z odpowiednim pisemnym potwierdzeniem zapłaty dokonanej w formie przelewu pieniędzy, wpłaty gotówki w kasie banku lub pobrania przez bank należności z konta bankowego klienta), to na pozwanego przechodził już ciężar udowodnienia zapłaty. W takim stanie rzeczy, zdaniem Sądu, przedłożone przez powoda dokumenty potwierdziły zasadność wysokości zadłużenia pozwanych zgłoszonej w pozwie.

O ile wskazane wyżej kwestie Sąd uznał za wykazane przez powoda w toku niniejszego procesu, o tyle całość materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, pozwalał na wyprowadzenie wniosku, że wypowiedzenie umowy o kredyt było bezskuteczne, a co za tym idzie – uwzględnić należało twierdzenie o niewymagalności wierzytelności powoda w kwocie i z przyczyn przywołanych w pozwie.

Powód złożył oświadczenie o wypowiedzeniu umowy w dniu 30 czerwca 2017 r., a zatem w dacie obowiązywania art. 75 ust. 1 i art. 75c Prawa bankowego w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 1854). Zgodnie zaś z art. 75 ust. 1, w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w przypadku utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może, z zastrzeżeniem art. 75 c, obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytu. Termin wypowiedzenia o ile strony nie określą w umowie dłuższego terminu, wynosi 30 dni, a w razie zagrożenia upadłością kredytobiorcy – 7 dni. Wypowiedzenie umowy kredytu z powodu utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej lub zagrożenia jego upadłością nie może nastąpić, jeżeli bank zgodził się na realizację przez kredytobiorcę programu naprawczego. Jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych. W wezwaniu, o którym mowa z ust. 1, bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Bank powinien na wniosek kredytobiorcy, umożliwić restrukturyzację zadłużenia poprzez zmianę określonych w umowie warunków lub terminów spłat kredytu, jeśli jest to uzasadnione dokonaną przez bank oceną sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy.

Nowe brzmienie art. 75 ust. 1 oraz nowy przepis art. 75 c Prawa bankowego dodano ustawą z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015r., poz. 1854), która weszła w życie w dniu 27 listopada 2015 r. (art. 13 ustawy). Ustawa nie zawiera przepisów przejściowych dotyczących umów kredytowych zawartych przed tą datą, a zatem stwierdzić należy, że znajduje zastosowania do wszystkich trwających kontraktów, a zatem i do spornego. W takim stanie rzeczy, nie mogły być uznane za wystarczające czynności Banku poprzedzające wypowiedzenie umowy kredytowej w postaci wezwania do zapłaty, które wprawdzie nie uchybiały ówczesnym przepisom Prawa bankowego, jednak były niewystarczające dla skutecznego wypowiedzenia umowy według przepisów prawa obowiązujących w dacie złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu. Gdyby wola ustawodawcy była odmienna dałby on wyraz w przepisach przejściowych. Brak właśnie przepisów przejściowych w tym zakresie jednoznacznie wskazuje, że wolą ustawodawcy było, aby z dniem wejścia w życie znowelizowanych przepisów, każde wypowiedzenie przez bank umowy o kredyt z powodu opóźnienia się kredytobiorcy ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu poprzedzone było obligatoryjnymi czynnościami banku wymienionymi w art.75 c ust.1-3 (vide: uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 9 kwietnia 2018 r., I ACa 1055/17).

W realiach niniejszej sprawy wypowiedzenie z dnia 30 czerwca 2017 r. (k. 66) – zawierające jednocześnie wezwanie do zapłaty zaległości – zawierało żądanie „bezwzględnej” spłaty bieżącego zadłużenia, wbrew konieczności ustawowego zastosowania procedury naprawczej. Wezwanie nie spełniało zatem wymogów z art.75 c ust.1 -3 Prawa bankowego. Nie określono w nim nie tylko co najmniej 14. dni roboczych na dokonanie spłaty zadłużenia, ale – przede wszystkim – nie zawarto w informacji o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Dodać można, że na gruncie rozpatrywanej sprawy dopełnienie tego obowiązku mogło mieć szczególną wagę dla pozwanych kredytobiorców,

albowiem ich zadłużenie nie było nadmierne. W tym miejscu bowiem wskazać trzeba, że nawet gdyby uznać, że ww. regulacja art. 75 c Prawa bankowego nie znajdowała zastosowania, to zważyć trzeba, co następuje.

Naruszenie warunków umowy kredytu nie zawsze uzasadnia jej wypowiedzenie. W sytuacji, gdy przeterminowana należność jest niewielka w stosunku do udzielonego kredytu, bank powinien podjąć działania zmierzające do zweryfikowania sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy pod kątem możliwości spłaty kredytu; uprawnienia w tym zakresie przewiduje art. 75 c. W razie stwierdzenia, że przyczyną naruszenia warunków umowy kredytu jest utrata przez kredytobiorcę zdolności kredytowej, jej wypowiedzenie nie może być uznane za nadużycie prawa podmiotowego (por. wyrok SN z dnia 23 maja 2013 r. IV CSK 679/12 LEX nr 1365728).

Z twierdzeń powoda wynika, że wymagalna na dzień 30 czerwca 2017 r. kwota kredytu wyniosła 93.902,01 CHF, zaś pozwani powoływali się na zaistniałe w ich życiu problemy finansowe, skutkujące utratą płynności finansowej. Z historii zmiany struktury zadłużenia pozwanych (k. 260-261) wynika, że kapitał zaległy na dzień 30 czerwca 2017 r. kształtował się na poziomie 836,67 CHF, przy zaległych odsetkach umownych w wysokości 1.241,58 CHF i odsetkach karnych w kwocie 12,61 CHF. Na dzień 11 sierpnia 2017 r. – tj. przed rozwiązaniem umowy – odsetki umowne niezaległe określone były na poziomie 125,33 CHF, kapitał zaległy na kwotę 1.248,58 CHF, odsetki umowne zaległe na kwotę 1.880,13 CHF, a odsetki karne na kwotę 25,52 CHF. Umowę rozwiązano w dniu 13 sierpnia 2017 r., zaś na dzień 14 sierpnia 2017 r. zadłużenie pozwanych zostało oszacowane na: 7.767,35 CHF (odsetki umowne zaległe) i 98,84 CHF (odsetki karne). Zaś z twierdzeń pełnomocnika powoda przedstawionych na rozprawie w dniu 22 sierpnia 2018 r. wynika, że zaległość obejmowała 3 miesiące i była kwotą niewielką, a wcześniejsze wpłaty dokonywane przez pozwanych zostały zaksięgowane na istniejące zaległości.

Wobec nienadmiernego zadłużenia pozwanych, w konsekwencji stwierdzić należało, że powód nie podjął żadnych działań, celem ustalenia, czy pojawienie się zaległości zagraża spłacie kredytu, czy wynika chociażby z chwilowych problemów finansowych pozwanych. Sam pozwani w toku niniejszego postępowania – w zarzutach od nakazu zapłaty (k. 110-117) – podnieśli okoliczność utraty płynności finansowej, co również Sąd wziął pod uwagę, rozpatrując pozytywnie wnioski pozwanych o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie opłaty od zarzutów (k. 129). Powód z kolei nie wykazał w tym zakresie żadnego zainteresowania, nie kierował do pozwanych innych wezwań przed wypowiedzeniem umowy kredytu.

W tych okolicznościach Sąd uznał również, że wypowiedzenie umowy kredytu przez powoda stanowiło nadużycie prawa podmiotowego (art. 5 k.c.). Mając bowiem na względzie wysokość przeterminowanego kredytu, czas opóźnienia oraz okres na który kredyt został zaciągnięty, podjęte przez bank działanie wydaje się niewspółmierne do naruszeń przez pozwanych warunków umowy. Powód, nie wykazał w szczególności, że proponował pozwanym restrukturyzację kredytu. Na podstawie przedstawionych dokumentów nie sposób ustalić, by w istocie strony poczyniły ustalenia w zakresie wdrożenia planu naprawczego i przystąpiły do jego realizacji. Z materiału dowodowego zebranego w sprawie nie wynika jakoby strony prowadziły pertraktacje w celu restrukturyzacji spłat kredytu, którym można byłoby przypisać charakter działań zmierzających do ustanowienia programu naprawczego. Wniosku o restrukturyzację nie stanowi bowiem dokument znajdujący się na k. 155 akt pn. „Decyzja dotycząca zmiany warunków umowy i decyzji kredytowej dla kredytu HL88009” z dnia 21 marca 2014 r. We wskazanym dokumencie pojawia się wprawdzie określenie „Wnioskowana zmiana: restrukturyzacja” – niemniej zważywszy na okoliczność daty sporządzenia przedmiotowego pisma oraz fakt, że jako warunek wejścia w życie aneksu wskazano jego podpisanie w dniu 31 marca 2014 r. – dokument nie mógł zostać uznany za wniosek o restrukturyzację zadłużenia. Wynika to z daty wejścia w życie przepisów art. 75 ust. 1 i art. 75c Prawa bankowego w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 1854) – które weszły w życie w dniu 27 listopada 2015 r., a więc przed sporządzeniem niniejszego dokumentu.

W takim stanie rzeczy, skoro wezwanie z dnia 30 czerwca 2017 r. nie spełniało wymogów ustawowych, zastrzeżonych w art. 75 ust.1 Prawa bankowego do skorzystania przez Bank z uprawnienia do wypowiedzenia umowy, to zachodziły podstawy do uznania bezskuteczności jego wypowiedzenia, a w konsekwencji – niewymagalności dochodzonego roszczenia.

Zgodnie z art. 496 k.p.c., po przeprowadzeniu rozprawy sąd wydaje wyrok, w którym nakaz zapłaty w całości lub w części utrzymuje w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też postanowieniem uchyla nakaz zapłaty i pozew odrzuca lub postępowanie umarza.

Mając na względzie przytoczone wyżej rozważania faktyczne i prawne, w ocenie Sądu nie wykazano przesłanek zasadności zgłoszonego przez powoda roszczenia.

To mając na uwadze, Sąd w punkcie 1. sentencji wyroku uchylił nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 20 lutego 2018 r. przez Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie o sygn. XVIII Nc 33/18 i oddalił powództwo w całości.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 2. sentencji wyroku, na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu – obciążając kosztami sądowymi w całości powoda. Z uwagi na postanowienie Sądu z dnia 10 kwietnia 2018 r. w przedmiocie zwolnienia pozwanych w zakresie opłaty od zarzutów (k. 129) – powoda obciąża uiszczenie przedmiotowej opłaty. Wobec powyższego, na podstawie art. 19 ust. 4 w zw. z art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 z późn. zm.) – Sąd nakazał ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 13.929 zł (tj. 371.454 zł x 5% x $\frac{3}{4}$) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Magdalena Horbacz